

отношения с СРВ для Украины являются стратегически важным направлением в контексте необходимости диверсификации экспорта.

В начале 2016 г. во Вьетнаме одобрен план социально-экономического развития на 2016-2020 гг. Ожидается, что доход на душу населения страны повысится в течение X-й пятилетки до \$ 3200-3500. По данным международной консалтинговой компании PricewaterhouseCoopers LLP, страна имеет необходимый потенциал, чтобы к 2050 г. стать одной из самых быстрорастущих экономик мира со среднегодовым ростом ВВП на уровне 5,3 % [3].

Перечень ссылок:

1. Пулатов А. Вьетнам – АСЕАН [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://sharh.uz/analitika/item/8463-vietnam-asean> (дата обращения: 21.07.2016).
2. Павленко А. Вьетнам с его стремительно растущей экономикой превращается в новый Китай [Электронный ресурс] / А. Павленко // Новое Время. – 2016. – № 20. – Режим доступа : <https://vokrugsveta.ua/vokrugsveta/vietnam-s-ego-stremitelno-rastushhej-ekonomikoj-prevrashhaetsya-v-novuj-kitaj> (дата обращения: 03.06.2016).
3. День Лам Тан. Экономика Вьетнама в 2016 году, прогноз 2017 [Электронный ресурс] / День Лам Тан // Экономика и прогнозирование. – 1/2017]. – Режим доступа : <http://kinhtevadubao.vn/chi-tiet/91-7666-kinh-te-viet-nam-nam-2016-trien-vong-nam-2017.html>

ІНСТИТУЦІЙНА АРХІТЕКТОНІКА ВНУТРІШНЬОГО РИНКУ

М.В. Катран, аспірант

Київський національний торговельно-економічний університет

Посилення глобальної конкуренції у світі, зростання рівня складності проблем та протиріч, що виникають між економічними акторами в процесі їх функціонування та взаємодії на глобальному рівні викликають необхідність відповідної модифікації інститутів забезпечення та регулювання їх діяльності. Розвиток інституційної системи є важливим фактором впливу на внутрішній ринок. Так, вагоме місце в системі інституційної архітектури внутрішнього ринку займає – інститут, як сукупність норм, правил, звичаїв і традицій, що створюють певні рамки функціонування ринку та його суб'єктів.

Вагомий внесок у дослідженні теоретико-методологічних основ та генезису інституціоналізму знайшло відображення у працях таких зарубіжних вчених, як: А. Алчіян, Ш. Бланкарт, О. Вільмсон, Р. Коуз, Д. Норт, У. Нордхауз, П. Самуельсон, Дж. Стігліц та інші. Проблеми «інституційної архітектури» почали розглядатись у вітчизняній економічній літературі порівняно недавно. У працях С.І. Архирєєва, А.А. Гриценка, В.В. Дементьєва, В.О. Мандибури, О.Л. Яременка з'явилась нова термінологія, що відображає процес інституційної структуризації економічних систем транзитивного типу. Для потреб інституційного аналізу А.А. Гриценко запропонував ввести термін «інституційна архітектура». Інституційна архітектура, за визначенням А.А. Гриценка, являє собою фундаментальну структуру інститутів, яка складається з правил, норм, стереотипів, традицій, установ та інших соціальних утворень у їх співвідношеннях з суттю та загальним естетичним планом побудови цілісної соціальної системи [2]. Отже, основним складовим елементом інституційної архітектури є інститут – суспільний феномен, джерелом походження, змістом та результатом дії якого є соціальна взаємодія між людьми або суспільний характер господарської діяльності. Сукупність інститутів утворює певний суспільний механізм, що представляє собою сукупність дій одних людей, спрямованих на поведінку інших, що спонукають останніх до певного типу поведінки [1].

Розвиток вітчизняного внутрішнього ринку на протязі 2010-2015 рр. відбувався нерівномірно. В цей період інституційна архітектура внутрішнього ринку характеризувалася незбалансованістю, неефективністю та невизначеністю, суперечністю між формальними і неформальними інститутами. Прикладом цього є : корупція; лобювання владними особами конкурентних переваг для окремих компаній; ухилення від сплати податків, використання незареєстрованої робочої сили; розвиток тіньового сектора та реалізації небезпечної та неякісної контрафактної продукції та інше.

На протязі досліджуваних років, на внутрішньому ринку зменшилася питома вага вітчизняних товарів кінцевого споживання в сукупній пропозиції продукції. Це є наслідком того, що інститут конкуренції та інститут економічної концентрації на внутрішньому ринку не стимулюють вітчизняних товаровиробників розширювати обсяги виробництва. Ця тенденція була спричинена змінами в інституті входу на внутрішній ринок. В умовах інтенсифікації євроінтеграційних відносин, органами влади було змінено інститут входу імпортової продукції на внутрішній ринок, цим самим спричинивши збільшення надходжень споживчих та інвестиційних товарів імпортного походження.

ня. Наслідком змін інституту входу на ринок імпортової продукції стало руйнування інституту нецінової конкуренції на внутрішньому ринку. Інститут нецінової конкуренції перестав виконувати свою регуляторну функцію, внаслідок чого на вітчизняному внутрішньому ринку з'явилися якісніші товари, що перевищують вітчизняні аналоги. В результаті цих процесів вітчизняні товаровиробники зменшили ціну виробництва за рахунок погіршення якісних характеристик, використовуючи біологічні добавки, ГМО, лобіюючи урядові рішення щодо скасування обов'язкового інформування споживачів про вміст продукції, законодавчих актів щодо зменшення захисту прав споживача, скасування карної відповідальності виробників за випуск небезпечної для споживання продукції.

Зниження якості та безпечності продукції та послуг на внутрішньому ринку стало також унаслідок недосконалість інституту входу вітчизняної продукції на ринок. Цей інститут якраз і створює система контролю якості продукції та ринкового нагляду за її обігом на внутрішньому ринку (інфраструктура якості), яку зі вступом України до Світової організації торгівлі і в рамках інтеграції до Європейського Союзу Україна повинна була адаптувати.

У кожній країні існує своя специфіка інституційного середовища внутрішнього ринку. Але до стандартних компонентів інституційного середовища внутрішнього ринку можна віднести належне управління, конкурентне бізнес-середовище, сучасну інфраструктуру, систему стандартизації продукції, сертифікації та забезпечення відповідності нормативним вимогам щодо надання послуг, доступ до фінансування та ін.

Перелік посилань:

1. *Внутрішній ринок і торгівля України: структурно-інституціональна трансформація : монографія / [В. Д. Лагутін, Ю. М. Уманців, А. Г. Герасименко та ін.] ; за ред. В. Д. Лагутіна. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2015. – 432 с.*
2. *Гриценко А. А. Институциональная архитектура и динамика экономических преобразований : [монография] / [под ред. д-ра экон. наук А. А. Грищенко]. – Х. : Форт, 2008. – 928 с.*

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД РЕАЛІЗАЦІЇ ПОЛІТИКИ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ

І.П. Кінаш, д.е.н., професор

А.Ю. Свистун, здобувач вищої освіти

Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу

В умовах глобалізації реалізація політики енергозбереження залишається в центрі уваги світової громадськості. Відомо, що з початку ХХ століття кількість енергії, що витрачається в розвинених країнах на сільськогосподарське виробництво зросла у 8-10 разів, а в промисловості – 10-12 разів [3]. Впродовж останнього десятиріччя провідні урядові і неурядові міжнародні організації серед пріоритетів у своїй діяльності на перше місце ставлять сприяння реалізації політики енергозбереження. Вважаємо, що нині доречним буде вивчення досвіду закордонних країн, які мають свої традиції енергозбереження.

Американські громадяни, які живуть в енергетично неефективних будинках, з недостатньо гарною ізоляцією, мають право розраховувати на державну підтримку в оцінці енергоефективності житла та надання послуг з подальшого його утеплення. На даний момент реалізується програма, яка охопила понад 5 млн сімей, яка дозволить власникам будинків знизити рахунки за комунальні послуги на 20 %. У підсумку середньостатистична сім'я має можливість заощадити до \$ 1500 [4].

Німеччина будучи енергозалежною від поставок енергоносіїв іншими країнами вирішує проблему енергетичної безпеки шляхом енергозбереження та стимулювання розвитку альтернативних видів енергії. Більше третини всього обсягу електроенергії отримують від вітроустановок. Інвестори отримують можливість розмістити на дахах будівель сонячні батареї і подавати отриману енергію в міську мережу [2]. При покупці комп'ютерів та електроприладів адміністративні установи зобов'язані купувати енергоекономні прилади.

У Франції для сімей, які бажають використовувати технології економії термічної енергії у власній оселі ввели в дію програму податкових пільг. При модернізації житла їм надається кредит, право на відшкодування до 50 % витрат з установлення систем терморегуляції, модернізації опалення та використання альтернативних джерел енергії: біопаливо, енергія сонця і вітру. Крім того, країна активно бере участь в інноваційному проєкті в сфері енергетики. Суть цього проєкту полягає в тому, що мають намір побудувати експериментального термоядерного реактора, здатного виробляти майже необмежену кількість енергії, при мінімальному забрудненні навколишнього середовища.